

MALE NOVICE.

Izhajajo vsak torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. — Posamezne številke 10 v. — Po pošti se list ne pošilja.

Kako se godi našim ujetnikom v Italiji.

V ponedeljek, dne 10. t. m., se je oglašil v našem uredništvu g. dr. Mašciuch, bogoslovni profesor v Przemyslu, docent na univerzi v Lembergu, ki je služil svojčas kot grško-katol. vojni kurat v rez. bolnici v Sterntalu. Pripeljal se je iz italijanskega ujetništva s posebnim vlakom, ki je vozil okrog 500 oseb (duhovnike, zdravnike, medicince). Pripovedoval nam je o naravnost neverjetnih razmerah, ki vladajo med našimi ujetniki v Italiji. Prosil nas je, naj vplivamo na naše posilance v Belgradu, da bodo posredovali za takojšnjo izboljšanje razmer, sicer bodo vsi ujetniki tamkaj pomrli.

Trpijo splošno vsi ujetniki enako, zlasti pa še trpi moštvo. Prehranjevalne in zdravstvene razmere so zelo slabe. Moštvo je shujšano in sestradano in silno uбоgo obtečeno. Mnogo jih umira dnevno, ker je premalo hrane in še tista je slaba. Častnikom, za katere je poskrbljeno nekoliko boljše, je strogo prepovedano opcevat z moštvom ali mu celo pomagati. Isto velja tudi za duhovnike; tudi ti ne smejo opcevat s svojimi rojaki, temveč Italijani so povsod v taboriščih nastavili k dušeskroju svoje lastne duhovnike.

Kakor pri nas, tako je tudi v Italiji silna draginja. Banka d'Italia plača za 100 K 40 lir, v taboriščih pa je kurs še veliko manjši. Mal krun n. pr. stane v mestu 10 cent., v taborišču pa 4 lire. Soli sploh ni dobiti, tako da jedo večinoma nesoljeno. A tudi tobaka ni možno dobiti. Venecijanske lire t. j. tisti denar, ki ga je upeljala bivša Avstrija v zasedenem ozemlju, se prodajajo skoraj zastoj, kot brez vrednosti, akoravno se še na Dunaju izmenjavajo po prvotni ceni. Opozarjamo naše ljudi, da ten lir ne mečejo kot brezpredmetne proč.

G. dr. Mašciuch je bil v ujetništvu štiri mesece. Zajet je bil dne 3. novembra 1918 v mestu Cassino. Izmed naših vojakov se ni hotel nihče več braniti, vsi so pometali puške proč ter skoraj prostovoljno šli k nasprotniku, od katerega so pričakovali, da bo naš prijatelj in zaveznik, ne pa naš najhujši sovražnik. In tako se je Italijanom posrečilo, da so naredili takrat ogromen plen; med drugim so zajeli tudi 200.000 konj.

Našo vlado pozivamo, da stori takoj vse potrebne korake, da se vrnejo ti ujetniki domov, ali pa da se jim vsaj izboljšajo razmere. Kajti če bo to sistematično izstradanje naših ujetnikov trajalo še dolgo časa, potem sploh ni pričakovati, da bi se kdo vrnil.

G. dr. Mašciuch se je tudi silno zalagal za naše sedanje razmere; prešela se mu bne itak dovolj znane, saj je služil v Sterntalu 14 mesecev. — Blagroval nas je, da smo se zaružili Jugoslovani v skupno državo, o kateri je pričel, da bo prišla.

sla trpečemu jugoslovanskemu narodu lepšo in tudi veselejšo bodočnost.

Kako dobro je v Nemški Avstriji.

Nekega obmejnega Slovenca je doletela smola, in so ga nemške vojaške tolpe v Ivniku aretirale in odgnale v Lonč (Deutsch-Landsberg), kjer so ga imeli 10 dni zaprtega kot ogleduha. Potem se mu je pa posrečilo uiti iz dežele „lačenbergerjev.“ — Zdaj pripoveduje, kako dobro se godi ljudem tam prek. Mesa ni, ampak koljejo sestradane mrhe, če se same ne pognejo. Krompir plačujejo po 5 K 1 kg. če ga dobe; rižol po 8 K 1 kg. Moke niso dobili prebivalci že nad 4 mesece nobene. Vlada grozno pomanjkanje in velikanski nered. Mož je pritrdil, kako srečni smo v Jugoslaviji. Pa se še dobe pri nas ljudje, ki niso zadovoljni. Zdaj razumemo, zakaj smrdi našim nemčurjem, da bi šli tja prek. Se jim pač boljše godi pri nas.

Razne novice.

Mariborski Orel ima prihajajo nedeljo, dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne v avtor. kat. del. društva zanimivo predavanje. Orli in prijatelji naše organizacije ste prijazno vabljeni.

Mariborski Orel bo pričel prihodnjo sredo, dne 12. marca, z redno telovadbo. V to svrhu vabimo vse Orle in mladeniče, ki še želijo pristopiti, da gotovo pridejo v sredo ob 6. uri zvečer v dvorano katoliškega delavskega društva (Flosarska ulica), da se pogovorimo o telovadbi in nadaljni orlovski organizaciji. Vabimo k temu sestanku tudi vse podpornike in prijatelje krščanske mladeniške organizacije!

Slov. trgovska šola v Mariboru. Maribor in okolica nujno potrebuje slovenske trgovske šole. Ker ni nobenega znaka, da bi vlada nameravala za Maribor ustanoviti tako šolo, pozivamo naše podjetne strokovnjake, da čimprej osnujejo zasebno slov. trgovsko šolo. Na vsak način pa odklanjamo, da bi se vodstvo take šole dalo v roke kakemu Nemcu ali nemčurju. Opozarjamo, da je šola za obrtne in trgovske valence v Mariboru še vedno popolnoma — nemška.

Premog za domačo rabo in za obratovanje v Mariboru. Mestnemu magistratu Maribor se je posrečilo, dobiti za mesec marec t. l. večjo množino rjavega premoga. Občinstvo mesta Maribor se torej opozarja v lastnem interesu, da si sedaj nabavi potrebni premog, ker bržkone ni pričakovati v prihodnjih mesecih kake dobave premoga. Stranke, katerim je mogoče vzeti večjo množino premoga, lahko vzamejo za domačo rabo istega dnekrat na edrsko st. 21 do vstevši št. 26. Obratovalešča, pisarne itd., razven gestilničarjev, kavarnarjev in izdelovalcev obkles, imajo pravico zahtevati za mesec marec 19

obratni premog, ter naj pridejo pravočasno po prejemne listke v pisarno mestne komisije za premog, Glavni trg št. 6, ki se izdajajo vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne. Od 13. aprila t. l. se oddajajo premog edino le za kuhinjski ogenj, ne oziraje se na število sob ali oseb, in sicer le 50 kg za en težen. Trboveljski svitli premog se ne bo več oddajal za domačo rabo ali za obratovanje. — Vlada komisar: dr. Pfeifer l. r.

Veselo poročilo. Od poldečka naprej se naš list »Stražec«, slov. Gospodarski in Stara Novica, zopet blaguje na slavni stroji na mestu starih, obrabjenih cikl. Bodo imeli naši listi odsej, zopet boljši tisk. Kakor hitro dobimo listarstva več papirja, bomo »Stražec« in »Gospodarja« izdali zopet na 8 straneh.

Nemškatarji grozijo. Trgovka Marija Milčarič na Limbuški cesti v Stročencih pri Mariboru si je dala napraviti nov napis nad trgovino in sicer v slovenskem jeziku. Slovenski napis je pa čisto rje nemškutarje tako razkacil, da so začeli javno groziti in zahtevati, da Milčarič odstrani slovenski napis. Svetujemo razglednim nemškutarstvom, da se telino, da si prav kmalu na znan način čisto dajo svojo jezo, sicer se jim bledne zglav, da bodo morali napraviti nepristojni izprehod v deželo »lačenbergerjeve«.

Barake. Danes je posebna komisija okrajnega zastopa (dr. Sernec, Cernej in Zupot) izvršila od dajo mariborskih vojskih barak. Dostali so jih posestniki z dežele. Neprodane so ostale samo tiste barake, katere se rabi vojašvo, med temi venka pionirska baraka v Melju in zrakoplovna baraka na Fezli.

Kavarno „Central“ je kupil, kakor smo vojčas poročali, Hrvat pl. Veljak, a ne za 320.000, temveč za 220.000 k.

Milijonarji Chernaum, Franz in Berg se vedno miso vpletati za svoje celavce črnega delovnega časa.

Trgovcu Haberju na Tegethofovi cesti ni prav, da spada Maribor pod Jugoslavijo. Dobivamo pritožbe, da se mož zivalno zavzema za ljaci, ki škujajo proti naši državi. Bodimo pozorni!

Weißa so črtali. Občinski zastop Lehen pri Ribnici na Pohorju je v svoji zadnji seji preklekal javno in črtal svojega častnega občana, bivšega okrajnega glavarja dr. Adama Weiß z razlogom, da občina Lehen ohrani svoje čisto ime in v tem oziru obračuni s preteklostjo.

Dvojna mera. Slovenski veletržec nam piše: Po nučnih opravkih moral bi na Dunaj. V to svrhu sem si preskrbel potni list ter istega vposlal zastopništvu nemško-avstrijske republike v Ljubljano, da ga opremi s predpisanim vizumom. S čudovito neudolostjo dobil sem ga z odgovorom: „Jetzt ist für der Reisen keine Zeit!“ nazaj. Spominjam se, kako so se med dobo žigosanja neštetokrat vozarili mariborski Oroslni, Jurči, Kokošmeki in Pirmerji v Grac, dec, pripravljali tam štimungo proti nam in komuni padlo v glavo, da jih ovira pri njih delu. — Ilicijskemu komisarju v Mariboru za našo jezo v blagohoten spomin!

Maribor je sedaj za več mesecev preskrbljen s premogom za hišarno.

Drž. poslanec Ivan Roškar se je v nedeljo dne 9. t. m., odpeljal v Belgrad k zasedanju Narodnega veča.

Grezen smrad se širi v okolici Halbartove tovarne ob Dravi. Ni dovolj, da se iz tovarne širi že tak smrdljiv vzduh, sedaj je dal nemški milionar Halbart na velik vrt nad tovarno navoziti velike množine tekočine iz stranišč. Ob opoldanskih urah, ko prieka solnce na gnoj, se širi neznesen smrad po celi okolici od železniškega mosta do sodniškega poslopja, frančiškanske cerkve in naravnega kroma. Sanitarno oblast opozarjamo na ta nedostatek.

Državna posredovalnica za delo v Mariboru. V preteklem tednu (od 3. do 8. marca 1919) je skalo delo 95 moških in 39 ženskih delavnih moči. Delodajalci so iskali 296 moških in 61 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 18. Od začetka (22. februarja) do dne 8. marca 1919 je iskalo delo 322 delavnih moči, delodajalci so pa iskali 901 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 24. — Delo iščejo: zidarji, pečarji, kamnoseki, ključavničarji, monterji, sedlarji, tapetarji, frizerji, peki, mlinarji, konditorji, natakarji, hotelski sluge, tesarji, slugi, pleskarji, tovarniški delavci, trgovski pomočniki, soferji, privatni uradniki in uradnice, tovarniške delavke, prodajalke, blagajničarke. — V delo se sprejmejo: kmečki hlapci, zidarji, vrtnarji, krojači, tesarji, zidarski delavci, kočijaži, dekle za vse, kmečke dekice, delavke za opekarno.

Imejneji hrabrostnih svetih, ki so dopuščeni iz vojske službe ter stanejo v Mariboru, se vnovic opozarjajo, da nemudoma, saj do 20. t. m. prijavijo svoje zahteve po enkratni odpravnini v mestnem voj. uradu. Pismenim izjava je omogočiti tožbe do 1. g. t. m. hrabrostne svetih. — Maribor, dne 8. marca 1919. Vlada komisar: dr. Pfeifer.

Razpis učnih mest v šolskem okraju Maribor. 1. Št. I. v Slov. gor., petrazredna slovenska ljudska šola, eno učno mesto, stalno. 2. Fram, petrazredna ljudska šola, dve učni mesti, stalni. 3. Kamnica pri Mariboru, petrazredna ljudska šola, eno učno mesto, stalno. 4. Jarenina, petrazredna ljudska šola, eno učno mesto, stalno. 5. Rače, trirazr. ljudska šola, eno učno mesto, stalno. 6. Sv. Križ, nad Mariborom, dvorazredna ljudska šola, katoliški verouk, nadučiteljsko mesto. 7. Legen, pošta Brezno, trirazredna ljudska šola, dve učni mesti, stalno ali začasno. 8. Leitersberg-Krčevina, štirirazredna slovenska ljudska šola z eno vzporednico, dve učni mesti, stalni. 9. Sv. Lovrene nad Mariborom, petrazredna ljudska šola, katoliški verouk, eno nadučiteljsko mesto in dve učni mesti, stalno ali začasno. 10. Sv. Martin pri Vurbergu, trirazredna ljudska šola, dve učni mesti, stalno ali začasno. 11. Gornja Sv. Kungota, dvorazredna ljudska šola, katoliški verouk, 1 nadučiteljsko mesto. 12. Slivnica pri Mariboru, štirirazredna ljudska šola, eno učno mesto, stalno. 13. Svečina, pošta Gornja Sv. Kungota, trirazr. ljudska šola, katoliški verouk, nadučiteljsko mesto. 14. Selnica ob Dravi, petrazredna ljudska šola, dve učni mesti, stalno ali začasno. Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisani službeni poti do dne 15. malega travna 1919 pri dotičnih krajnih šolskih svetih. — Okrajni šolski svet.

Maribor. Občinski gospodarski urad razglašajo: Trgovci se pozivljajo, da vrnejo še v teku tega tedna zaračunane jim vreče za soli g. M. Berdajsu, Zofijin trg 1. Pozneje vrnjene vreče se ne bodo več plačale.